

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ενσωμάτωση Οδηγίας 2019/633 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (L111/59).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 1	Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (Άρθρο 1 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 2	Ορισμοί (Άρθρο 2 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 3	Απαγόρευση αθέμιτων ρητρών και πρακτικών υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις (Άρθρο 3 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 4	Αδιαφανείς ρήτρες (Άρθρο 3 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 5	Αρχές Επιβολής και κριτήρια εφαρμογής (Άρθρο 4 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 6	Καταγγελίες και εμπιστευτικότητα (Άρθρο 5 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 7	Εξουσίες των Αρχών Επιβολής (Άρθρο 6 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 8	Κυρώσεις επί παραβάσεων
Άρθρο 9	Λοιπές κυρώσεις
Άρθρο 10	Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων
Άρθρο 11	Παραγραφή
Άρθρο 12	Συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών (Άρθρο 8 και 10 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 13	Συμπληρωματική εφαρμογή εθνικού δικαίου (Άρθρο 9 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 14	Ένδικη προστασία
Άρθρο 15	Εξουσιοδοτικές διατάξεις
Άρθρο 16	Μεταβατικές διατάξεις (Άρθρο 1 της Οδηγίας 2019/633)
Άρθρο 17	Έναρξη ισχύος

Άρθρο 1

**Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής
(Άρθρο 1 της Οδηγίας 2019/633)**

1. Με τις διατάξεις του παρόντος: α) ενσωματώνεται στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2019/633/ΕΕ, σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, β) καθορίζονται αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και ρήτρες, οι

οποίες επιβάλλονται μονομερώς από τον αγοραστή στον προμηθευτή και θεσπίζονται κανόνες επιβολής απαγορεύσεων και ρυθμίσεων για τον συντονισμό μεταξύ των αρχών επιβολής.

2. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές σε πωλήσεις γεωργικών προϊόντων και τροφίμων από:

α) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 2.000.000 ευρώ, σε αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 2.000.000 ευρώ·

β) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 2.000.000 ευρώ που δεν υπερβαίνει τα 10.000.000 ευρώ σε αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 10.000.000 ευρώ·

γ) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 10.000.000 ευρώ που δεν υπερβαίνει τα 50.000.000 ευρώ σε αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 50.000.000 ευρώ·

δ) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 50.000.000 ευρώ που δεν υπερβαίνει τα 150.000.000 ευρώ σε αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 150.000.000 ευρώ·

ε) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 150.000.000 ευρώ που δεν υπερβαίνει τα 350.000.000 ευρώ σε αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 350.000.000 ευρώ·

στ) προμηθευτές με ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 350.000.000 ευρώ προς όλους τους αγοραστές που είναι δημόσιες αρχές.

4. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται α) στις πωλήσεις, όταν είτε ο προμηθευτής είτε ο αγοραστής, ή αμφότεροι, είναι εγκατεστημένοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, β) στις υπηρεσίες, στον βαθμό που αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 3, οι οποίες παρέχονται από τον αγοραστή στον προμηθευτή.

5. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε συναλλαγές μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών.

Άρθρο 2

Ορισμοί

(Άρθρο 2 της Οδηγίας 2019/633)

Για τους σκοπούς του νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) «γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα»: τα προϊόντα που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και προϊόντα που δεν παρατίθενται, αλλά μεταποιούνται σε τρόφιμα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα·

2) «αγοραστής»: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή ομάδα προσώπων, ανεξαρτήτως του τύπου εγκατάστασής του(ς), ή οποιαδήποτε δημόσια αρχή στην Ένωση, που αγοράζει γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα·

3) «δημόσια αρχή»: οι εθνικές, περιφερειακές, δημοτικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο·

4) «προμηθευτής»: οποιοσδήποτε παραγωγός γεωργικών προϊόντων, ή ομάδα παραγωγών, οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή ομάδα προσώπων, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής του(ς), που πωλεί γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα. Ως «προμηθευτής» νοείται και μια ομάδα τέτοιων παραγωγών γεωργικών προϊόντων ή μια ομάδα τέτοιων φυσικών και νομικών προσώπων, όπως οργανώσεις παραγωγών, οργανώσεις προμηθευτών και ενώσεις τέτοιων οργανώσεων·

5) «ευαλλοίωτα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα»: γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, τα οποία από τη φύση τους ή στο στάδιο της μεταποίησης, ενδέχεται να καταστούν ακατάλληλα προς πώληση εντός τριάντα (30) ημερών από τη συγκομιδή, την παραγωγή ή τη μεταποίηση, όπως αυτά ορίζονται στο Παράρτημα Ι του άρθρου 17 του ν. 4492/2017 (Α' 156)·

6) «επιχείρηση»: κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, βιοτεχνική ή άλλη, ατομικά ή οικογενειακά, συμπεριλαμβανομένων και προσωπικών εταιρειών ή ενώσεων προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα·

7) «ανεξάρτητη επιχείρηση»: επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη κατά τον ορισμό του παρόντος·

8) «συνεργαζόμενες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που α) στη σχέση μεταξύ τους μια (ανάκτη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά τον ορισμό του παρόντος, το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάκτη επιχείρηση) και β) δεν χαρακτηρίζονται «συνδεδεμένες» κατά τον ορισμό του παρόντος.

Ανεξάρτητη χαρακτηρίζεται μια επιχείρηση, ακόμη και εάν το όριο του 25% του κεφαλαίου της καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται και ελέγχεται από επενδυτές που δεν συνδέονται με την επιχείρηση και οι οποίοι είναι:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου ("business angels") και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης στην ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει τα 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από δέκα (10) εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από πέντε χιλιάδες (5000) κατοίκους.

9) «συνδεδεμένες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ή ελέγχει αποκλειστικά, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με μετόχους ή εταίρους της άλλης επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων της τελευταίας.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 8 δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

«Συνδεδεμένες» θεωρούνται οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή ελέγχονται από τους επενδυτές της παρ. 8.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων τα οποία ενεργούν από κοινού και ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες.

ε) «όμορη αγορά»: η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 8, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί Μικρομεσαία Επιχείρηση (ΜΜΕ), εάν το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

10) «εμπορικό απόρρητο»: όπως ορίζεται στην παρ. 4 του άρθρου 22α του ν. 1733/1987 (Α' 171).

11) «Αρχή Επιβολής»: η οριζόμενη ή οι οριζόμενες από κάθε κράτος-μέλος ως αρμόδια αρχή ή αρμόδιες αρχές για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Για την Ελληνική Δημοκρατία, οι οριζόμενες ως Αρχές Επιβολής ορίζονται στο άρθρο 5.

Άρθρο 3

Απαγόρευση αθέμιτων ρητρών και πρακτικών υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις (Άρθρο 3 της Οδηγίας 2019/633)

1. Οι ακόλουθες πρακτικές είναι εξ αντικειμένου αθέμιτες και απαγορεύονται:

α) ο αγοραστής εξοφλεί τον προμηθευτή,

αα) όταν η συμφωνία προμήθειας προβλέπει παράδοση των προϊόντων σε τακτική βάση:

— για τα ευαλλοίωτα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από τη λήξη προθεσμίας παράδοσης ή τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία καθορισμού του καταβλητέου ποσού για την προθεσμία παράδοσης, ανάλογα ποια από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη,

— για άλλα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από τη λήξη προθεσμίας παράδοσης ή εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία καθορισμού του καταβλητέου ποσού για την προθεσμία παράδοσης, ανάλογα με το ποια από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη,

για τους σκοπούς των προθεσμιών πληρωμής που προβλέπονται στην παρούσα περίπτωση, οι συμφωνηθείσες προθεσμίες παράδοσης θεωρείται σε κάθε περίπτωση ότι δεν υπερβαίνουν τον ένα μήνα·

αβ) όταν η συμφωνία προμήθειας δεν προβλέπει παράδοση των προϊόντων σε τακτική βάση:

— για ευαλλοίωτα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μετά την παρέλευση τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία παράδοσης ή εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία καθορισμού του καταβλητέου ποσού, ανάλογα ποια από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη,

— για άλλα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα, μετά την παρέλευση εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία παράδοσης ή εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία καθορισμού του καταβλητέου ποσού, ανάλογα ποια από τις δύο ημερομηνίες είναι μεταγενέστερη.

Όταν ο αγοραστής καθορίζει το καταβλητέο ποσό:

— οι προθεσμίες πληρωμής που αναφέρονται στην υποπερ. αα) αρχίζουν να υπολογίζονται από τη λήξη της προθεσμίας παράδοσης, και

— οι προθεσμίες πληρωμής που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία παράδοσης·

β) ο αγοραστής ακυρώνει παραγγελίες ευαλλοίωτων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με εκπρόθεσμη ειδοποίηση, ώστε ο προμηθευτής να μην μπορεί να διαθέσει στο εμπόριο ή να χρησιμοποιήσει τα προϊόντα· ειδοποίηση συντομότερη των τριάντα (30) ημερών θεωρείται πάντοτε εκπρόθεσμη ειδοποίηση.

γ) ο αγοραστής τροποποιεί μονομερώς τους όρους μιας συμφωνίας προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών για γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα ως προς τη συχνότητα, τη μέθοδο, τον τόπο, το χρονοδιάγραμμα ή τον όγκο της προμήθειας ή της παράδοσης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, τα πρότυπα ποιότητας, τους όρους πληρωμής ή τις τιμές, εφόσον αναφέρονται ρητώς στο άρθρο 4·

δ) ο αγοραστής απαιτεί πληρωμές ή άλλα ανταλλάγματα από τον προμηθευτή που δεν σχετίζονται με την πώληση των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων του προμηθευτή·

ε) ο αγοραστής απαιτεί από τον προμηθευτή να πληρώσει για την πτώση ή την απώλεια, ή αμφότερες, της ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που επέρχεται στις εγκαταστάσεις του αγοραστή αφού η κυριότητά τους έχει μεταβιβαστεί στον αγοραστή, αν και η πτώση ή απώλεια δεν προκλήθηκε από αμέλεια ή από άλλης μορφής υπαιτιότητα του προμηθευτή.

στ) ο αγοραστής αρνείται να αποδεχθεί εγγράφως τους όρους συμφωνίας προμήθειας παρά το αίτημα του προμηθευτή. Τούτο δεν ισχύει όταν η συμφωνία προμήθειας αφορά σε προϊόντα που παραδίδονται από προμηθευτή - μέλος οργάνωσης παραγωγών, ή και συνεταιρισμού, εάν το

καταστατικό της ή οι κανόνες και οι αποφάσεις της περιλαμβάνουν διατάξεις που διασφαλίζουν τους όρους της συμφωνίας προμήθειας·

ζ) ο αγοραστής αποκτά παράνομα, χρησιμοποιεί ή αποκαλύπτει εμπορικό απόρρητο του προμηθευτή.

η) ο αγοραστής απειλεί να πραγματοποιήσει ή πραγματοποιεί πράξεις εμπορικών αντιποίνων κατά του προμηθευτή, εάν ο προμηθευτής ασκεί συμβατικά ή εκ του νόμου δικαιώματα, μέσω υποβολής καταγγελίας στις Αρχές Επιβολής ή μέσω συνεργασίας με τις Αρχές Επιβολής κατά τη διάρκεια έρευνας·

θ) ο αγοραστής απαιτεί αποζημίωση από τον προμηθευτή για το κόστος εξέτασης καταγγελιών πελατών που σχετίζονται με την πώληση των προϊόντων του προμηθευτή, παρά την απουσία αμέλειας ή άλλης υπαιτιότητας του προμηθευτή.

ι) ο αγοραστής δεσμεύει τον πωλητή, εγγράφως ή προφορικά, να του πωλήσει ποσότητες προϊόντων του χωρίς ταυτόχρονα να δεσμεύεται ο αγοραστής για την τιμή αγοράς τους.

2. Η απαγόρευση της περ. α) της παρ. 1, εφαρμόζεται με την επιφύλαξη:

α) των συνεπειών των καθυστερήσεων πληρωμών και των μέτρων αποκατάστασης όπως προβλέπονται στην παρ. Ζ' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), που εφαρμόζονται κατά παρέκκλιση των προθεσμιών πληρωμής που ορίζει ο παρών νόμος,

β) της επιλογής αγοραστή και προμηθευτή να συμφωνήσουν ρήτρα επιμερισμού της αξίας, κατά την έννοια του άρθρου 172α του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (L 347/671).

3. Η απαγόρευση της περ. α) της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται στις πληρωμές:

α) αγοραστή σε προμηθευτή, εφόσον οι πληρωμές πραγματοποιούνται στο πλαίσιο προγράμματος για τα σχολεία, σύμφωνα με το άρθρο 23 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, περί ενίσχυσης για την παροχή οπωροκηπευτικών, μεταποιημένων οπωροκηπευτικών και προϊόντων μπανάνας στα παιδιά,

β) δημοσίων επιχειρήσεων υγειονομικής μέριμνας, αναγνωρισμένες για τον σκοπό αυτό. Σε αυτή την περίπτωση οι προθεσμίες που προβλέπονται στην περ. 1 της παρ. 1 μπορούν να παραταθούν έως εξήντα (60) ημέρες.

γ) συμφωνιών μεταξύ προμηθευτών σταφυλιών ή γλεύκους για την παραγωγή οίνου και των αγοραστών τους, εφόσον:

γα) οι ειδικοί όροι πληρωμής για τις συναλλαγές πώλησης περιλαμβάνονται στις τυποποιημένες συμβάσεις που έχουν καταστεί δεσμευτικές από το κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 164 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019 και η εν λόγω επέκταση της ισχύος των τυποποιημένων συμβάσεων ανανεώνεται από τα κράτη μέλη από την ημερομηνία αυτή

χωρίς ουσιώδεις αλλαγές των όρων πληρωμής σε βάρος των προμηθευτών σταφυλιών ή γλεύκους και,

γβ) οι συμφωνίες μεταξύ των προμηθευτών σταφυλιών ή γλεύκους για την παραγωγή οίνου και των άμεσων αγοραστών τους είναι πολυετείς.

Άρθρο 4

Αδιαφανείς ρήτρες

(Άρθρο 3 της Οδηγίας 2019/633)

1. Απαγορεύονται οι ακόλουθες εμπορικές πρακτικές, εκτός εάν περιέχονται ως σαφείς και ρητοί όροι στη συμφωνία προμήθειας ή σε επακόλουθη συμφωνία μεταξύ προμηθευτή και αγοραστή:

α) ο αγοραστής επιστρέφει στον προμηθευτή γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που δεν διατέθηκαν, χωρίς να πληρώσει για τα εν λόγω προϊόντα ή για τη διάθεση των προϊόντων αυτών ή και για τα δύο·

β) ο αγοραστής επιβάλλει στον προμηθευτή πληρωμή ως προϋπόθεση για να αποθεματοποιήσει, να εκθέσει ή να προσθέσει στους καταλόγους γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα ή να διαθέσει τα προϊόντα αυτά στην αγορά·

γ) ο αγοραστής απαιτεί από τον προμηθευτή να βαρύνεται με το σύνολο ή με μέρος του κόστους οποιωνδήποτε εκπτώσεων σε γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που πωλούνται από τον αγοραστή ως μέρος προώθησης, εκτός εάν ο αγοραστής, πριν από την προώθηση, η οποία ξεκινά από τον αγοραστή, προσδιορίζει το χρονικό διάστημα της προώθησης και την αναμενόμενη ποσότητα γεωργικών προϊόντων και τροφίμων προς παραγγελία στην τιμή με έκπτωση·

δ) ο αγοραστής απαιτεί από τον προμηθευτή να αναλάβει το κόστος για τη διαφήμιση από τον αγοραστή γεωργικών προϊόντων και τροφίμων·

ε) ο αγοραστής απαιτεί από τον προμηθευτή να πληρώσει για την εμπορία από τον αγοραστή γεωργικών προϊόντων και τροφίμων·

στ) ο αγοραστής απαιτεί από τον προμηθευτή να αναλάβει το κόστος για το προσωπικό που είναι επιφορτισμένο με τη διαρρύθμιση των χώρων που χρησιμοποιούνται για την πώληση των προϊόντων του προμηθευτή.

2. Όταν απαιτείται πληρωμή από τον αγοραστή για τις καταστάσεις που αναφέρονται στις περ. β), γ), δ), ε) ή στ) της παρ. 1 εάν ζητηθεί από τον προμηθευτή, ο αγοραστής παρέχει στον προμηθευτή γραπτώς εκτίμηση των πληρωμών ανά μονάδα ή των συνολικών πληρωμών, ανάλογα με την περίπτωση, και, όσον αφορά στις καταστάσεις που αναφέρονται στις περ. β), δ), ε) ή στ) της παρ. 1, παρέχει γραπτώς εκτίμηση του κόστους για τους προμηθευτές και τη βάση αυτής της εκτίμησης.

Άρθρο 5

Αρχές Επιβολής και κριτήρια εφαρμογής

(Άρθρο 4 της Οδηγίας 2019/633)

1. Αρμόδιες αρχές για την επιβολή των απαγορεύσεων που καθορίζονται στα άρθρα 3 και 4 («αρχή επιβολής») ορίζονται το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Οι Αρχές Επιβολής έχουν την εξουσία να ενεργούν αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί, με απόφασή του, να αναθέτει

την άσκηση όλων των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κατά τον παρόντα νόμο, σε εποπτευόμενους από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων οργανισμούς.

2. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να εφαρμόζει τον παρόντα νόμο όταν κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρήσης ο συνολικός κύκλος εργασιών του αγοραστή ανέρχεται τουλάχιστον σε πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ και το συνολικό μερίδιο αγοράς των πέντε (5) μεγαλύτερων αγοραστών ανά κανάλι διανομής ή εφοδιασμού στη σχετική αγορά γεωργικών προϊόντων και τροφίμων είναι τουλάχιστον 50%.

3. Σε περίπτωση που το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διαπιστώσει, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας, ότι ο κύκλος εργασιών του αγοραστή κατά τη διάρκεια της τελευταίας χρήσης ανέρχεται τουλάχιστον σε πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ, παραπέμπει την υπόθεση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία είναι αρμόδια να διαπιστώσει αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 2 και εντός διαστήματος που δεν υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία παραπομπής, έχει την ευχέρεια να επιληφθεί της υποθέσεως. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, η υπόθεση παραμένει οριστικά στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο και την κρίνει.

4. Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ανταγωνισμού κινήσει διαδικασία για την εφαρμογή του νόμου και διαπιστώσει ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρ. 2, παραπέμπει την οικεία υπόθεση προς διερεύνηση στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Άρθρο 6

Καταγγελίες και εμπιστευτικότητα (Άρθρο 5 της Οδηγίας 2019/633)

1. Οι προμηθευτές υποβάλλουν καταγγελία είτε στην αρχή επιβολής του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένοι, είτε στην αρχή επιβολής του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο καταγγελλόμενος αγοραστής. Η αρχή επιβολής στην οποία απευθύνεται η καταγγελία είναι αρμόδια να επιβάλλει τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4.

2. Στην Ελλάδα οι καταγγελίες υποβάλλονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής τους καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Οργανώσεις παραγωγών, προμηθευτών και ενώσεις οργανώσεων έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν καταγγελία κατόπιν αιτήματος ενός ή περισσότερων των μελών τους ή, κατά περίπτωση, ενός ή περισσότερων μελών των οργανισμών μελών τους, όταν τα μέλη θεωρούν ότι επηρεάζονται ουσιωδώς από την απαγορευμένη εμπορική πρακτική. Οργανώσεις που έχουν έννομο συμφέρον στην εκπροσώπηση προμηθευτών έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν καταγγελίες κατόπιν αιτήματος ενός προμηθευτή και προς το συμφέρον του, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ανεξάρτητα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

4. Εάν το ζητεί ο καταγγέλλων, η Αρχή Επιβολής λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία της ταυτότητας του καταγγέλλοντος ή των μελών ή προμηθευτών που αναφέρονται στην παρ. 2 και για την προστασία κάθε άλλης πληροφορίας για την οποία ο καταγγέλλων θεωρεί ότι η αποκάλυψή

της θα ήταν επιζήμια για τα συμφέροντά του ιδίου ή των μελών ή προμηθευτών. Ο καταγγέλλων οφείλει να προσδιορίσει ειδικά τις πληροφορίες για τις οποίες ζητεί εμπιστευτικότητα.

5. Η Αρχή Επιβολής που παραλαμβάνει την καταγγελία ενημερώνει τον καταγγέλλοντα, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την παραλαβή της, για την πορεία της.

6. Σε περίπτωση που η Αρχή Επιβολής θεωρεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να προχωρήσει η διαδικασία, ενημερώνει τον καταγγέλλοντα σχετικά με τους λόγους εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την παραλαβή της.

7. Σε περίπτωση που η Αρχή Επιβολής θεωρεί ότι υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να προχωρήσει η καταγγελία, κινεί, διενεργεί και περατώνει έρευνα εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

8. Η Αρχή Επιβολής, όταν διαπιστώνει ότι ένας αγοραστής έχει παραβεί τις απαγορεύσεις που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4, απαιτεί να παύσει η απαγορευμένη εμπορική πρακτική. Η απαίτηση παύσης της απαγορευμένης εμπορικής πρακτικής γίνεται υπό την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στο άρθρο 6 εξουσιών της Αρχής Επιβολής.

Άρθρο 7

Εξουσίες των Αρχών Επιβολής (Άρθρο 6 της Οδηγίας 2019/633)

1. Κάθε «Αρχή Επιβολής» έχει τις ακόλουθες εξουσίες:

- α) να κινεί και να διεξάγει έρευνα αυτεπαγγέλτως ή βάσει καταγγελίας, κατά το άρθρο 6,
- β) να απαιτεί από τους αγοραστές και τους προμηθευτές ή τρίτους να παρέχουν πληροφορίες για τη διεξαγωγή έρευνας,
- γ) να διενεργεί αιφνιδιαστικές επιτόπιες επιθεωρήσεις,
- δ) να λαμβάνει αποφάσεις οι οποίες διαπιστώνουν παράβαση των απαγορεύσεων που καθορίζονται στα άρθρα 3 και 4 και να απαιτεί από τον αγοραστή να παύσει την απαγορευμένη εμπορική πρακτική. Η Αρχή Επιβολής δύναται να μην λάβει απόφαση, εάν αυτή ενέχει κίνδυνο να αποκαλύψει την ταυτότητα καταγγέλλοντος, ο οποίος προσδιορίζει αυτές τις πληροφορίες σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 6, ή να δημοσιοποιήσει πληροφορίες των οποίων η κοινολόγηση θεωρείται από τον καταγγέλλοντα ζημιογόνος για τα συμφέροντά του,
- ε) να επιβάλλει ή να κινήσει διαδικασία για την επιβολή προστίμων, άλλων ισοδυνάμων κυρώσεων και προσωρινών μέτρων, στον αυτουργό της παράβασης,
- στ) να δημοσιεύει κατ' έτος τις αποφάσεις της που έχουν ληφθεί με βάση τις περ. δ) και ε).

2. Για την άσκηση των εξουσιών της παρ. 1 εφαρμόζονται για την Επιτροπή Ανταγωνισμού οι διατάξεις του ν. 3959/2011 (Α' 93) και για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εφαρμόζονται όσα θα ορισθούν σχετικά με απόφαση του Υπουργού εκδιδομένη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014 (Α' 32).

Άρθρο 8

Κυρώσεις επί παραβάσεων

1. Κάθε Αρχή Επιβολής, εφόσον διαπιστώσει παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 3, μπορεί με απόφασή της, σωρευτικά ή διαζευκτικά:

α) να απευθύνει συστάσεις σε περίπτωση παράβασης·

β) να υποχρεώσει στην παύση της παράβασης και στην παράλειψη αυτής στο μέλλον·

γ) να επιβάλει ως μέτρα συμπεριφοράς τη λήψη μέτρων προς συμμόρφωση με το άρθρο 3,

δ) να επιβάλει στους αγοραστές που υπέπεσαν στην παράβαση πρόστιμο που μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) του συνολικού κύκλου εργασιών τους κατά το οικονομικό έτος που προηγείται της σχετικής απόφασης·

ε) να απειλήσει πρόστιμο κατά την περ. δ) σε περίπτωση συνέχισης ή επανάληψης της παράβασης·

στ) να επιβάλει το επαπειλούμενο πρόστιμο όταν με απόφασή της βεβαιώνεται η συνέχιση ή επανάληψη της παράβασης.

2. Εφόσον συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περ. δ) της παρ. 1 για αγοραστές με κύκλο εργασιών άνω των 50.000.000 ευρώ, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή ο εποπτευόμενος από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων οργανισμός στον οποίο ο Υπουργός έχει αναθέσει την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου με βάση τον παρόντα νόμο, εφόσον επιληφθεί της υποθέσεως ζητά, πριν την έκδοση αποφάσεώς του, τη γνώμη του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας του Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την εξεταζόμενη υπόθεση. Η γνώμη του Γενικού Γραμματέα Εμπορίου δεν είναι δεσμευτική. Ο Γενικός Γραμματέας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων οφείλει να απαντήσει αιτιολογημένα στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή στον εποπτευόμενο από τον Υπουργό οργανισμό στον οποίο έχει ανατεθεί η άσκηση αρμοδιοτήτων με βάση τον παρόντα νόμο, εντός τριάντα (30) ημερών από την παραλαβή του αιτήματος, άλλως η Αρχή Επιβολής προχωρεί στην εξέταση της υποθέσεως χωρίς την γνώμη του.

3. Η Αρχή Επιβολής, εφόσον διαπιστώσει παράβαση σύμφωνα με το άρθρο 4, μπορεί με απόφασή της, σωρευτικά ή διαζευκτικά:

α) να απευθύνει συστάσεις σε περίπτωση παράβασης·

β) να υποχρεώσει στην παύση της παράβασης και στην παράλειψη αυτής στο μέλλον·

γ) να επιβάλει ως μέτρα συμπεριφοράς τη λήψη μέτρων προς συμμόρφωση με το άρθρο 3.

4. Κατά την εφαρμογή των παρ. 1 και 2, η Αρχή Επιβολής επιλέγει το μέτρο ή τα μέτρα που κρίνονται ως πρόσφορα και αναλογικά, λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παράβασης, τις εκτιμώμενες επιπτώσεις της παράβασης στον ανταγωνισμό και τον επιδιωκόμενο αποτρεπτικό χαρακτήρα του μέτρου. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου που προβλέπεται στην περ. δ' της παρ. 1, λαμβάνονται υπόψη η βαρύτητα, ο βαθμός υπαιτιότητας, οι συνέπειες από την παράβαση σε βάρος του προμηθευτή, η γεωγραφική έκταση τέλεσης της παράβασης, το περιουσιακό όφελος που αποκόμισε ή σκόπευε να αποκομίσει ο παραβάτης και η υποτροπή του παραβάτη.

Άρθρο 9

Λοιπές κυρώσεις

1. Κάθε προμηθευτής έχει δικαίωμα να ζητά την παύση της παράβασης και κάθε αθέμιτης κατά τα άρθρα 3 και 4 εμπορικής πρακτικής και την παράλειψη αυτής στο μέλλον, καθώς και αποζημίωση και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Οι αξιώσεις του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να ασκούνται, χωριστά ή από κοινού, κατά ενός ή περισσότερων αγοραστών του ίδιου οικονομικού τομέα. Την άρση και παράλειψη των προβλεπόμενων στα άρθρα 3 και 4 εμπορικών πρακτικών δύνανται να αξιώσουν και οργανώσεις παραγωγών ή προμηθευτών.
2. Επί εκδίκασης αγωγής σύμφωνα με την παρ. 1, το δικάζον αστικό δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του τα πραγματικά περιστατικά που συνιστούν την παράβαση, την κρίση της Αρχής για την τέλεσή της και την βαρύτητά της, όπως αυτά διαλαμβάνονται στην απόφαση της Αρχής Επιβολής, η οποία δεν υπόκειται πλέον σε προσφυγή. Το ίδιο ισχύει για τις αντίστοιχες διαπιστώσεις τελεσίδικης απόφασης ελληνικού διοικητικού δικαστηρίου που εκδόθηκε επί προσφυγής κατά αποφάσεων του προηγούμενου εδαφίου.
3. Το αστικό δικαστήριο, μετά από αίτηση του ενάγοντος, διατάσσει, δια του τύπου ή με άλλο πρόσφορο τρόπο, τη δημοσίευση της απόφασης για την άρση της παράβασης και την παύση της αθέμιτης εμπορικής πρακτικής, στο σύνολό της ή εν μέρει, με δαπάνη του εναγόμενου.

Άρθρο 10

Διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων

1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα αυτεπαγγέλτως ή κατ' αίτηση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προμηθευτών ή ενώσεων προμηθευτών, εφόσον η ενδεχόμενη παράβαση υπάγεται στην αρμοδιότητά της κατ' άρθρο 5.
2. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μπορεί να λαμβάνει ασφαλιστικά μέτρα αυτεπαγγέλτως ή κατ' αίτηση προμηθευτών ή ενώσεων προμηθευτών, εφόσον η διαδικασία για την ενδεχόμενη παράβαση εκκρεμεί ενώπιόν του.
3. Για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά τις παρ. 1 και 2, απαιτείται πιθανολόγηση, άμεσος και επικείμενος κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης στην αλυσίδα εφοδιασμού ή στο δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο 11

Παραγραφή

1. Η εξουσία των Αρχών Επιβολής να επιβάλλουν κυρώσεις κατά τα προβλεπόμενα στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 8, υπόκειται σε προθεσμία παραγραφής δεκαοκτώ (18) μηνών από την ημέρα διάπραξης της παράβασης. Αν η παράβαση είναι διαρκής ή διαπράττεται κατ' εξακολούθηση, η παραγραφή αρχίζει από την ημέρα παύσης της παράβασης.
2. Η παραγραφή που ισχύει για την επιβολή προστίμων, σύμφωνα με την παρ. 1, διακόπτεται από κάθε πράξη των Αρχών Επιβολής η οποία αφορά στη διερεύνηση ή σε διαδικασίες κατά της συγκεκριμένης παράβασης. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου ύστερα από κάθε διακοπή, συμπληρώνεται δε το αργότερο την ημέρα παρέλευσης προθεσμίας τριετίας από την τέλεση της πράξης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 42 του ν. 3959/2011 (Α' 93).

3. Οι αστικές αξιώσεις για παύση, άρση των συνεπειών, παράλειψη της παραβίασης ή αποζημίωση παραγράφονται σε δεκαοκτώ (18) μήνες από το χρονικό σημείο στο οποίο ο προμηθευτής έλαβε γνώση της πράξης και του παραβάτη ή από την έκδοση απόφασης παράβασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και πάντως μετά πενταετία από την τέλεση της πράξης.

Άρθρο 12

Συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων αρχών (Άρθρα 8 και 10 της Οδηγίας 2019/633)

1. Οι αρμόδιες Αρχές Επιβολής συνεργάζονται μεταξύ τους και από κοινού με τις αρχές επιβολής των άλλων κρατών μελών και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παρέχουν αμοιβαία συνδρομή στις διασυνοριακές έρευνες.

2. Οι αρμόδιες Αρχές Επιβολής του άρθρου 5 συνεδριάζουν τουλάχιστον μία φορά ετησίως, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων υπηρεσιακών παραγόντων, για να συζητούν βέλτιστες πρακτικές, νέες περιπτώσεις και νέες εξελίξεις στον τομέα των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, και ανταλλάσσουν πληροφορίες ως προς τα εκτελεστικά μέτρα που έχουν εγκρίνει με τον παρόντα νόμο και όσον αφορά τις πρακτικές επιβολής τους.

3. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διατηρεί βάση δεδομένων για τις καταγγελίες που υποβάλλονται και για τα εκτελεστικά μέτρα και τις αποφάσεις των αναφερόμενων στο άρθρο 5 Αρχών Επιβολής που αφορούν στην εφαρμογή του παρόντος. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημοσιεύει ετήσια έκθεση για τις δραστηριότητές των Αρχών Επιβολής που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, η οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρει τον αριθμό των καταγγελιών που υποβλήθηκαν και τον αριθμό των ερευνών που ξεκίνησαν ή περατώθηκαν το προηγούμενο έτος. Για κάθε περατωμένη έρευνα, η έκθεση περιέχει συνοπτική περιγραφή της υπόθεσης, του αποτελέσματος της έρευνας, και, κατά περίπτωση, της ληφθείσας απόφασης, με την επιφύλαξη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας που αναφέρονται στα άρθρα 6 και 7.

4. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αποστέλλει έως τις 15 Μαρτίου κάθε έτους στην Επιτροπή για την κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών, η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 229 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, έκθεση σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Η έκθεση περιλαμβάνει, ιδίως, όλα τα σχετικά δεδομένα για την εφαρμογή και την επιβολή των διατάξεων του παρόντος από τις Αρχές Επιβολής κατά το προηγούμενο έτος.

Άρθρο 13

Συμπληρωματική εφαρμογή εθνικού δικαίου (Άρθρο 9 της Οδηγίας 2019/633)

Ο παρών νόμος δεν θίγει τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, ιδίως τα άρθρα 1 και 18α του ν. 146/1914 (Α' 21), υπό την προϋπόθεση ότι η εφαρμογή των κανόνων αυτών συνάδει με τους κανόνες για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, το δίκαιο των συμβάσεων, καθώς και τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες ανταγωνισμού.

Άρθρο 14

Ένδικη προστασία

Οι αποφάσεις που λαμβάνουν οι Αρχές Επιβολής δυνάμει των άρθρων 8 και 10 υπόκεινται σε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, μέσα σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίησή τους. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά τα άρθρα 30 έως 35 του ν. 3959/2011 (Α' 93).

Άρθρο 15

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και, όπου απαιτείται, του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, καθορίζονται ο τρόπος ανάπτυξης και λειτουργίας, καθώς και οι τεχνικές λεπτομέρειες τήρησης και επεξεργασίας των στοιχείων της βάσης δεδομένων της παρ. 3 του άρθρου 12.

Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η διασύνδεση της βάσης δεδομένων με άλλα ψηφιακά συστήματα, καθώς και κάθε άλλο τεχνικό θέμα σχετικό με την ανάπτυξη και τη λειτουργία της.

Άρθρο 16

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο νόμος εφαρμόζεται σε συμφωνίες προμήθειας που συνάπτονται μετά την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Οι συμβάσεις προμήθειας που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου, προσαρμόζονται στις διατάξεις του εντός δώδεκα (12) μηνών από αυτήν.
3. Οι Αρχές Επιβολής του άρθρου 5 εξειδικεύουν τις διαδικασίες και τις λεπτομέρειες εφαρμογής του νόμου, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Άρθρο 17

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.